

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Резюме на становището на Европейския надзорен орган по защита на данните относно предложението за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право

(Пълният текст на настоящото становище може да се намери на английски, френски и немски език на уебсайта на ЕНОЗД www.edps.europa.eu)

(2018/C 324/06)

Настоящото становище е изготвено по искане от страна на Комисията и след отделно искане на Европейския парламент.

Предложението за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право има за цел да допълни действащата уредба в ЕС с мерки за решаване на проблемите, свързани с липсата на правила за регистрация на дружества онлайн и за подаване и публикуване на вписани данни за дружества и клонове в електронен вид или с разликите между тези правила в държавите членки. Предложението има също така за цел да гарантира, че държавите членки осигуряват на дружествата възможност да се възползват от услугите за електронна идентификация, и да създаде условия за допълнителен обмен между националните регистри на информация, отнасяща се до освобождаването от длъжност на директори. То също така гарантира безплатен достъп до посочени в списък видове документи и информация във всички държави членки и въвежда в дружественото право принципа на еднократност, съгласно който дружествата не следва да предоставят една и съща информация два пъти на различни органи. Накрая, то предоставя на Комисията възможност да създаде факултативна точка за достъп на институции на ЕС към платформата.

ЕНОЗД приветства предложението и споделя позицията на Комисията, че използването на дигитални инструменти може да предостави по-равни възможности на дружествата, като едновременно с това напомня необходимостта да бъде взето под внимание обстоятелството, че разширеният достъп до лични данни трябва да бъде съпроводен с ефективни мерки за предотвратяване на незаконното или нелоялното обработване на тези данни. Именно затова в настоящето становище се акцентира върху конкретни препоръки с две цели: гарантиране на правна сигурност и увеличаване на осведомеността за рисковете, произтичащи от достъпността на лични данни, които могат да станат широко достояние в интернет, в цифров вид и на множество езици, посредством леснодостъпна европейска платформа или точка за достъп.

ЕНОЗД препоръчва преразглеждането на разпоредбите, регламентиращи Системата за взаимно свързване на бизнес регистрите, да се използва като възможност за внимателно разглеждане на препоръките, дадени в неговото становище относно предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 89/666/ЕИО, 2005/56/ЕО и 2009/101/ЕО във връзка с взаимното свързване на централните, търговските и дружествените регистри. ЕНОЗД препоръчва също така да се вземат предвид конкретните препоръки, които бяха дадени в становището по предложението за Регламент за установяването на единен цифров портал и на принципа на еднократност с цел да се гарантира правна сигурност при обработването на лични данни.

Освен това ЕНОЗД предлага в новия регламент да се добави препратка към новия регламент, който скоро ще замени Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾. ЕНОЗД препоръчва също така да се направи необходимото с оглед предложението да определи рамка за потоците от данни и за процедурите за административно сътрудничество с използване на електронната мрежа, с цел да се гарантира, че данните се обработват въз основа на солидна правна уредба и са предвидени подходящи мерки за защита на данните, особено във връзка с личните данни, отнасящи се до освобождаването от длъжност на директори.

Накрая ЕНОЗД препоръчва да се добави препратка към Решение 2014/333/ЕС на Европейската комисия⁽²⁾, в което се определят задачите и отговорностите на Комисията при обработването на данни в контекста на портала за електронно правосъдие. Освен това ЕНОЗД призовава за изясняване на съответното разделение на задачите и отговорностите на всички участници в обработването на данни в контекста на администрирането и съвместното администриране.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

⁽²⁾ 2014/333/ЕС: Решение на Комисията от 5 юни 2014 г. относно защитата на личните данни в Европейския портал за електронно правосъдие (ОВ L 167, 6.6.2014 г., стр. 57).

1. ВЪВЕДЕНИЕ И КОНТЕКСТ

1. На 25 април 2018 г. Европейската комисия („Комисията“) прие предложението за Директива на Европейския парламент („Парламента“) и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в дружественото право ⁽¹⁾ („предложението“), заедно с предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с трансграничните преобразувания, сливания и разделяния ⁽²⁾. Тъй като във втората част се предвиждат хармонизирани правила в областта на трансграничните преобразувания, сливания и разделяния, настоящето становище се отнася основно за предложението.
2. Настоящото становище е изготвено по искане от страна на Комисията и след отделно искане на Парламента към Европейския надзорен орган по защита на данните („ЕНОЗД“), като независим надзорен орган, да даде становище по предложението. ЕНОЗД изразява благодарност за това, че становището му беше поискано в съответствие с член 28, параграф 2 на Регламент (ЕО) № 45/2001, и за споменаването на становището в преамбюла на предложението.

1.1. Цел на предложението

3. Правното основание на предложението е член 50, параграф 1 и член 50, параграф 2, букви б), в), е) и ж) на Договора за функционирането на Европейския съюз. Предложението има за цел:

- да допълни действащата уредба в ЕС с мерки за решаване на проблемите, свързани с липсата на правила за регистрация на дружества онлайн и за подаване и публикуване на вписани данни за дружества и клонове в електронен вид или с разликите между тези правила в държавите членки, които според Комисията създават ненужни разходи и са в тежест за предприемачите ⁽³⁾;
- да гарантира, че държавите членки ще осигурят на дружествата възможност да се възползват от услугите за електронна идентификация и от удостоверителните услуги посредством Регламента относно електронната идентификация и удостоверителните услуги ⁽⁴⁾;
- да създаде условия за допълнителен обмен между националните регистри на информация, отнасяща се до освобождаването от длъжност на директори;
- да разшири достъпа до оповестени документи и информация за дружествата, като включи и дружествата, различни от дружествата с ограничена отговорност, изброени в приложение II на Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾;
- да осигури безплатен достъп до посочени в списък видове документи и информация във всички държави членки;
- да въведе в дружественото право принципа на еднократност, съгласно който дружествата не следва да предоставят една и съща информация два пъти на различни органи;
- да предостави на Комисията възможност да създаде факултативна точка за достъп на институции на ЕС към платформата.

1.2. Контекст на предложението

4. Директива (ЕС) 2017/1132, която се изменя с предложението, кодифицира няколко директиви в областта на дружественото право ⁽⁶⁾, включително Директива 2012/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾. С Директива 2012/17/ЕС беше създадена Система за взаимно свързване на бизнес регистрите („BRIS“), а по-подробни

⁽¹⁾ COM(2018) 239 final, 2018/0113 (COD).

⁽²⁾ COM(2018) 241 final, 2018/0114 (COD).

⁽³⁾ Обяснителен меморандум към предложението, стр. 4 и 5.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73). Посоченият регламент установява общи стандарти за взаимно признаване на средствата за електронна идентификация за целите на установяването на автентичност при използването на онлайн услуги, предоставяни от публични органи в държавата членка. Вж. становище на ЕНОЗД № 2013/С 28/04 относно предложението на Комисията за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно доверието и увереността при използването на електронни трансакции на вътрешния пазар (Регламент относно електронните удостоверителни услуги) https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/12-09-27_electronic_trust_services_en_0.pdf и резюмето на това становище (ОВ С 28, 30.1.2013 г., стр. 6).

⁽⁵⁾ Директива (ЕС) № 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно някои аспекти на дружественото право (ОВ L 169, 30.6.2017 г., стр. 46.).

⁽⁶⁾ Отменя директиви 82/891/ЕИО и 89/666/ЕИО на Съвета и директиви 2005/56/ЕО, 2009/101/ЕО, 2011/35/ЕС и 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета.

⁽⁷⁾ Директива 2012/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2012 г. за изменение на Директива 89/666/ЕИО на Съвета и директиви 2005/56/ЕО и 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на взаимното свързване на централните, търговските и дружествените регистри (ОВ L 156, 16.6.2012 г., стр. 1).

правила за функционирането ѝ бяха въведени с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/884 на Комисията ⁽¹⁾ BRIS функционира от 8 юни 2017 г. Според уебсайта на Комисията в нея участват 31 страни (държавите членки на ЕС и страните от Европейското икономическо пространство). BRIS свързва националните бизнес регистри с „Европейска централна платформа“ и осигурява единна точка за достъп през Европейския портал за електронно правосъдие, чрез която гражданите, стопанските субекти и публичните администрации могат да търсят информация за дружества и за техни клонове, открити в други държави членки. Системата за електронно връчване към МСЕ (CEF eDelivery — един от градивните блокове на Механизма на ЕК за свързване на Европа) ⁽²⁾ позволява на бизнес регистрите на държавите членки да извършват сигурен обмен на съобщения посредством CEF eDelivery. Ползвателите на BRIS също могат да се възползват от системата за вход, тъй като порталът за електронно правосъдие също използва CEF eDelivery.

5. Независимо от това, според оценката на въздействието, която придружава предложението, в ЕС все още се предлага много разнородна среда по отношение на онлайн инструментите, посредством които дружествата могат да осъществяват своите контакти с публичните органи в областта на дружественото право. Държавите членки осигуряват услуги за електронно управление в различни степени. Понастоящем законодателството на ЕС включва някои елементи на цифровизацията, например задължението на държавите членки да предоставят онлайн информация за дружествата с ограничена отговорност. Тези изисквания обаче са ограничени и недостатъчно прецизирани, което води до твърде разнородно изпълнение на национално равнище. Освен това някои цифрови процеси изобщо не са обхванати от законодателството на ЕС и към настоящия момент само 17 държави членки осигуряват процедура, която позволява регистрацията на дружества да се извършва изцяло онлайн. Подобна е ситуацията с регистрацията на клонове онлайн ⁽³⁾.

1.3. Синергични взаимодействия с други инициативи

6. В обяснителния меморандум към предложението е отбелязано, че въвеждането на по-подробни правила по същество във връзка с процедурата за установяване и регистриране на дружества с ограничена отговорност и клонове би допълнило предложения от Комисията Регламент за установяването на единен цифров портал ⁽⁴⁾, който обхваща общия реп за регистрация на стопанска дейност чрез средства, предоставяни онлайн, с изключение на учредяването на дружества с ограничена отговорност. Въвеждането на принципа на еднократност в дружественото право, съгласно който дружествата не следва да предоставят една и съща информация два пъти на различни органи, е в съответствие и с Плана за действие в областта на електронното управление за периода 2016—2020 г., като по този начин подпомага усилията в целия ЕС за намаляване на административните тежести за гражданите и стопанските субекти ⁽⁵⁾.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Поради това ЕНОЗД препоръчва:

- преразглеждането на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с BRIS да се използва като възможност за внимателно разглеждане на препоръките, дадени в предишното му становище от 2011 г.;
- да се вземат предвид конкретните препоръки, които бяха дадени в предишното му становище по предложението за Регламент за установяването на единен цифров портал и на принципа на еднократност;
- в новия регламент да се добави препратка към новия регламент, който скоро ще замени Регламент (ЕО) № 45/2001;
- да се направи необходимото с оглед предложението да определи рамка за потоците от данни и за процедурите за административно сътрудничество с използване на електронната мрежа, с цел да се гарантира, че i) обменът на данни или другите видове обработвания на данни с използване на електронната мрежа (например публично оповестяване на лични данни чрез общата платформа или точка за достъп) се извършват въз основа на солидна правна уредба и че ii) са предвидени подходящи мерки за защита на данните, особено във връзка с личните данни, отнасящи се до освобождаването от длъжност на директори;

⁽¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/884 на Комисията от 8 юни 2015 година за установяване на техническите спецификации и процедури, необходими за системата за взаимно свързване на регистрите, създадена с Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 144, 10.6.2015 г., стр. 1).

⁽²⁾ В eDelivery се предписват технически спецификации, които могат да бъдат използвани във всички области на политиката на ЕС (правосъдие, обществени поръчки, защита на потребителите и т.н.) за сигурен и надежден обмен на документи и данни (структурирани, неструктурирани и/или бинарни) между отделните държави или сектори. В резултат на това, организации, които са разработвали своите информационни системи независимо едно от друга, могат да осъществят сигурна комуникация помежду си след свързване към един от възлите на eDelivery. Вж. уебсайта на Комисията:
<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/2017/06/19/BRIS+Now+Live+on+the+European+e-Justice+Portal>
<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/What+is+eDelivery+-+Overview>

⁽³⁾ Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието SWD(2018) 141 final, т. 1.4.1 „Движеща сила: Какво причинява проблема?“, стр. 13 и сл.

⁽⁴⁾ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на единен цифров портал за предоставяне на информация, процедури и услуги за оказване на съдействие и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012, COM (2017)256 final, 2017/0086 (COD). Вж. становище на ЕНОЗД № 8/2017 относно предложението за единен цифров портал и за принципа на еднократност: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/17-08-01_sdg_opinion_en.pdf

⁽⁵⁾ Обяснителен меморандум към Предложението, стр. 6.

- да се добави препратка към Решение 2014/333/ЕС, което определя задачите и отговорностите на Комисията при обработването на данни в контекста на портала за електронно правосъдие;
- да се изясни съответното разделение на задачите и отговорностите на всички участници в обработването на данни в контекста на администрирането и съвместното администриране.

Брюксел, 26 юли 2018 година.

Giovanni BUTTARELLI

Европейския надзорен орган по защита на данните
